

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 3CoE/28/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8515202679
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 08. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Šofranková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2016:8515202679.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Šofrankovej a členiek senátu JUDr. Antónie Kandravej a JUDr. Elišky Wagshalovej v exekučnej veci oprávneného Poštová banka, a.s., Dvořákovo nábřeží 4, Bratislava, IČO: 31 340 890, proti povinnému C. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. XXXX/XXX, H. X., o vymoženie X 946,57 eura s príslušenstvom, o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Stará Ľubovňa č. k. 1Er 337/2015 - 34 zo dňa 28.12.2015 jednohlasne takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e uznesenie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Stará Ľubovňa (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „exekučný súd“) napadnutým uznesením zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. V odôvodnení uviedol, že exekučným titulom je rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného pri Rozhodcovská, arbitrážna a mediačná, a.s., sp. zn. IA-C/XXXX/XXXX zo dňa 16.05.2014. Právny vzťah medzi oprávneným a povinným vznikol na základe zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 20.01.2012. Súd prvej inštancie konštatoval, že rozhodcovská doložka je súčasťou Všeobecných obchodných podmienok (bod 10.2.2). Podľa názoru súdu je takéto dojednanie rozhodcovskej doložky v spotrebiteľskej zmluve neprijateľnou podmienkou, ktorá je neplatná. Rozhodcovskú doložku si spotrebiteľ osobitne nevyjednal a nemal na výber vzhľadom na jej splnutie s ostatnými štandardnými podmienkami. Mohol zmluvu ako celok buď odmietnuť alebo podrobiť sa všetkým všeobecným obchodným podmienkam, a teda aj rozhodcovskému konaniu. Súd prvej inštancie dospel k názoru, že rozhodcovská doložka nebola dojednaná platne, preto rozhodcovský súd nemal právomoc vec prejednať a rozhodnúť.

2. V zákonom stanovenej lehote podal proti uzneseniu odvolanie oprávnený. Uviedol najmä, že exekučný súd prekročil zákonné limity pre skúmanie žiadosti o udelenie poverenia. Exekučný súd nemá zákonné oprávnenie skúmať a hodnotiť iné listiny, napr. zmluvu o úvere, ktorá obsahuje rozhodcovskú doložku. Postup súdu zasahuje do princípu právnej istoty a legitímnych očakávaní, lebo účastník konania nemôže jednoznačne predpokladať, ktoré normy súd v jeho veci bude aplikovať a ktoré dôkazy bude vykonávať. Ďalej uviedol, že doručený rozhodcovský rozsudok, ktorý už nemožno preskúmať podľa § 37 Zákona o rozhodcovskom konaní, má pre účastníkov rozhodcovského konania rovnaké účinky ako právoplatný rozsudok súdu. Právoplatný rozhodcovský rozsudok je prekážkou pre opätovné prejednanie veci, disponuje atribútom právnej záväznosti ako právoplatný rozsudok všeobecného súdu, a je po uplynutí lehoty na plnenie vykonateľný, t.j. spôsobilý byť podkladom pre exekúciu. Exekučný súd nie je oprávnený skúmať materiálnu správnosť rozhodcovského rozsudku, skúmať rozhodcovské konanie, ani zmluvu, na základe ktorej bol vydaný. Ďalej poukázal na to, že bol povinný postupovať v súlade s ustanoveniami Zákona o rozhodcovskom konaní. Ustanovenie § 93b Zákona o bankách ukladalo povinnosť bankám ponúknuť klientovi návrh rozhodcovskej doložky. Z tohto dôvodu oprávnený nemal inú možnosť ako podať žalobu na rozhodcovskom súde. Oprávnený namietal odňatie možnosti konať pred súdom, lebo exekučný súd vykonával dokazovanie skutkového stavu, na základe ktorého dospel k odlišným právnym

záverom ako rozhodcovský súd v nachádzacom konaní, pričom oprávnený nemal možnosť sa vyjadriť k takto vykonaným dôkazom. Navrhol zmeniť napadnuté uznesenie a udeliť poverenie na vykonanie exekúcie, alebo zrušiť napadnuté uznesenie a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

3. Krajský súd v Prešove (ďalej len odvolací súd) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku účinného od 01.07.2016, ďalej len „CSP“), vzhľadom na včas podané odvolanie, preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie oprávneného nie je dôvodné.

4. Odvolací súd z dôvodu v odvolaní namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci súdom prvej inštancie, skúmal, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne aplikoval príslušné právne predpisy. Nesprávnym právnym posúdením veci sa rozumie omyl súdu pri aplikácii práva. O omyl v aplikácii práva ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal použiť, alebo ak použil síce správny právny predpis, ale ho nesprávne vyložil.

5. Podľa ust. § 53 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia spotrebiteľskej zmluvy (t.j. k 23.01.2012), spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa ust. § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa ust. § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

Podľa ust. § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka, v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

6. Právny vzťah medzi účastníkmi konania vznikol na základe zmluvy o úvere (č.l. 8), z obsahu ktorej vyplýva, že povinný uzavrel zmluvu o úvere ako fyzická osoba - nepodnikateľ a oprávnený pri uzatváraní zmluvy konal v rámci svojej podnikateľskej činnosti. Je teda nepochybné, že predmetná zmluva o úvere je spotrebiteľskou zmluvou, pričom aj zmluvu uzavretú podľa Obchodného zákonníka možno považovať za spotrebiteľskú. Z tohto dôvodu súd prvej inštancie správne na posúdenie právneho vzťahu aplikoval ustanovenia na ochranu spotrebiteľa. Je pritom zrejmé, že obsah zmluvy si povinný ako spotrebiteľ osobitne nevyjednal a nemal ani možnosť podstatným spôsobom ovplyvniť jej obsah. Rozhodcovská doložka bola v danom prípade súčasťou všeobecných obchodných podmienok oprávneného (bod 10.2.2).

7. Rozhodujúcou právnou otázkou, ktorú správne súd prvej inštancie aj bez návrhu prioritne riešil, je otázka platnosti rozhodcovskej doložky. Najvyšší súd Slovenskej republiky už vo viacerých rozhodnutiach konštatoval oprávnenie exekučného súdu preskúmať existenciu rozhodcovskej zmluvy. Napr. vo veci sp. zn. 3Cdo 146/2011 uviedol, že pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný skúmať, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej rozhodcovskej zmluvy. Ak nedošlo k uzavretiu rozhodcovskej zmluvy, nemohol spor prejednať rozhodcovský súd a v takom prípade ani nemohol vydať rozhodcovský rozsudok. Pri riešení otázky, či rozhodcovský rozsudok vydal rozhodcovský súd s právomocou prejednať daný spor, nie je exekučný súd viazaný tým, ako túto otázku vyriešil rozhodcovský súd. Exekučný súd je povinný zamietnuť žiadosť súdneho exekútora o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie, ak už pri postupe podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku vyjde najavo existencia relevantnej okolnosti, so zreteľom na ktorú je nútený výkon rozhodnutia neprípustný. Obdobný právny záver vyplýva aj z uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veciach sp. zn. 6Cdo 143/2011, sp. zn. 2Cdo 245/2010, uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veciach sp. zn. IV. ÚS 55/2011, sp. zn. IV. ÚS 60/2011 a nálezu Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. II. ÚS 2164/10 zo dňa 01.11.2011.

8. So zreteľom na skutkové a právne okolnosti v predmetnej veci (rozsudok Súdneho dvora Asturcom C- 40/08) sa odvolací súd zaoberal otázkou, či predmetná rozhodcovská doložka predstavuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa. Odvolací súd poukazuje na kritériá neprijateľnej podmienky, za ktorú sa považuje podmienka, ktorá je obsiahnutá v štandardnej formulárovej zmluve, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán, pričom nerovnováha musí byť daná v neprospech spotrebiteľa.

9. Súd prvej inštancie odôvodnil neprijateľnosť rozhodcovskej doložky tým, že si ju spotrebiteľ osobitne (individuálne) nevyjednal a poukázal na jej splynutie s ostatnými štandardnými podmienkami. Ide o zásadné rozhodnutie a odvolací súd sa s ním stotožňuje.

10. Postupom exekučného súdu nedošlo k odňatiu možnosti konať pred súdom účastníkom konania, ani k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktorým je Slovenská republika viazaná, prípadne práva na súdnu ochranu zaručeného Ústavou Slovenskej republiky. Naopak, dojednanie rozhodcovskej doložky, v zmysle ktorej na konanie zo zmluvy o úvere je oprávnený len rozhodcovský súd, je v rozpore s právom na súdnu ochranu zaručeným Ústavou Slovenskej republiky.

11. Posúdenie rozhodcovskej doložky ako neprijateľnej zmluvnej podmienky je aj v súlade s ust. § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv sa aplikuje výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší, čo je v súlade so smernicou Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ako aj judikatúrou Európskeho súdneho dvora. Ani v tejto časti odvolanie oprávneného nebolo opodstatnené.

12. Súd prvej inštancie správne postupoval, ak sa prioritne zaoberal otázkou platnosti rozhodcovskej doložky, nakoľko bez platnej rozhodcovskej doložky, uzavretej v súlade s príslušnými ustanoveniami Zákona o rozhodcovskom konaní, ktorá zakladá právomoc rozhodcovského súdu, neexistuje účinný a vykonateľný exekučný titul, čím nie je daný podklad pre vykonanie exekúcie.

13. S oprávneným nie je možné súhlasiť, že išlo o naplnenie § 93b Zákona o bankách. Podľa § 93b ods. 1 Zákona o bankách, banky a pobočky zahraničných bánk sú povinné ponúknuť svojim klientom neodvolateľný návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy o tom, že ich prípadné vzájomné spory z obchodov [§ 5 písm. i)] budú rozhodnuté v rozhodcovskom konaní stálym rozhodcovským súdom zriadeným podľa osobitného zákona, a to tak, aby klient mal možnosť voľby, či prijme alebo neprijme predložený návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy. Banka a pobočka zahraničnej banky sú pri predložení návrhu na uzavretie rozhodcovskej zmluvy tiež povinné preukázateľne poučiť klienta o dôsledkoch uzavretia navrhovanej rozhodcovskej zmluvy na riešenie ich vzájomných sporov z obchodov.

14. Uvedené ustanovenie vyžaduje individuálne dojednanie rozhodcovského konania zo strany spotrebiteľa, a to po poučení o dôsledkoch jeho rozhodnutia. Dodávateľ tak musí postupovať spôsobom preukázateľným. Zákom vyžadované preukázateľne poučenie spotrebiteľa a jeho voľba nenapĺňa taký postup dodávateľa, ak sa rozhodcovská doložka uvedie len ako súčasť všeobecných obchodných podmienok. Podstatou všeobecných obchodných podmienok je, že sa v rámci kontraktácie nemenia, že sú všeobecné a buď záujemca o službu prijme tieto podmienky alebo zmluva nevznikne. V tom spočíva faktická nerovnosť pri kontraktácii. Je zrejmé, že spotrebiteľ je tak čo do vyjednávacej pozície ako čo do informovanosti v nevýhodnom postavení oproti dodávateľovi (Mostaza Claro bod 25-28, uznesenie POHOTOVOST' C-76/10 bod 37 a iné).

15. Ako je zrejmé, uvedená norma vyžaduje individuálne rozhodnutie spotrebiteľa o tom, že si vymieňuje rozhodcovské konanie, a to preukázateľne. Z obsahu spisu nevyplýva, že by v rámci kontraktácie došlo k naplneniu zákona, a že by s odbornou starostlivosťou príslušný zamestnanec banky najprv poučil povinného a nechal mu priestor na rozhodnutie a voľbu. Oprávnený si v tomto smere dôkazné bremeno nesplnil.

16. Judikatúra súdov, vrátane Európskeho súdu pre ľudské práva, nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia (porov. rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-III; rozsudok Higginsová a ďalší proti Francúzsku z 19. februára 1998, sťažnosť č. 20124/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998-I; uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 23. júna 2004 sp. zn. III. ÚS 209/04). Odvolací súd so zreteľom na neplatnú rozhodcovskú doložku nepovažoval za potrebné zaoberať sa ostatnými odvolacími námietkami.

17. Z dôvodov, ktoré uviedol, odvolací súd nepovažoval odvolanie oprávneného za dôvodné, a preto napadnuté uznesenie ako správne potvrdil v súlade s ust. § 387 ods. 1, 2 CSP.

18. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).